

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117221550
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6117221550.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, ako členiek senátu, v spore žalobcu: V. Z., nar. XX. M. XXXX, bytom C. XX, zastúpený JUDr. Jurajom Dubovským, nar. 10. júna 1949, bytom Páterova 54, Rožňava, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, IČO: 00 166 073, so sídlom Račianska 71, Bratislava, o zaplatenie 675.032,94 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 16C/40/2017-442 zo dňa 15. marca 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III, V. a VI. **p o t v r d z u j e.**

II. Žalobca **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% proti žalovanej, ktoré mu je žalovaná **p o v i n n á** nahradiť v lehote troch dní právoplatnosti uznesenia súdu o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 16C/40/2017-442 zo dňa 15. marca 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozhodol nasledovne:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 635.640,59 Eur zastavuje.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 9.000,- Eur, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi titulom ušlého príjmu sumu 3.942,35 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.942,35 Eur od 15. 04. 2017 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietla.

V. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania o náhradu nemajetkovej ujmy z prisúdenej sumy v rozsahu 100%, a to do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu.

VI. Žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania o náhradu škody v rozsahu 98%, a to do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania žalovanej.

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou pôvodne domáhal zaplatenia sumy 675.032,94 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalovaná suma mala pôvodne predstavovať náhradu skutočnej škody vo výške 4.501,70 Eur z titulu ušlého príjmu za dobu väzby od 01.07.2004 do 10.02.2005; 5.000 Eur z titulu náhrady odmeny za obhajobu v trestnom konaní; náhradu ušlého zisku vo výške 365.531,24 Eur titulom ušlého zisku za roky 2004 až 2015 a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 300.000,-Eur. Žalobu žalobca odôvodnil v podstate tým, že bola na ňom vykonávaná väzba v trvaní 225 dní; jeho trestné stíhanie bolo po 11 rokoch právoplatne skončené

oslobodzujúcim rozsudkom, nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal. V priebehu konania žalobca zobral žalobu v časti späť a žiadal, aby súd žalovanú zaviazal k zaplateniu sumy celkom 39.392,35 Eur s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 26.342,35 Eur od 15.04.2017 do zaplatenia, z čoho predstavoval uplatnený nárok na ušlý príjem za dobu väzby od 01.07.2004 do 10.02.2005 sumu 3.942,35 Eur; ušlý zisk za obdobie od 01.07.2004 do 31.12.2007 v sume 22.400,- Eur; nemajetková ujma za vykonanú väzbu v sume 13.050,- Eur; úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 26.342,35 Eur od 15.04.2017 do zaplatenia. Žalovaná žalobcom uplatnený nárok v spore neuznala, považovala ho za nedôvodný; tvrdila, že nie sú splnené zákonné atribúty nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy; tvrdila, že žalobca si väzbu zavinil sám s ohľadom na jeho predchádzajúcu trestnú minulosť; vzniesla námietku premlčania uplatnených nárokov.

1.2 Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, oboznámil sa so žalobou, písomnými, ústnymi vyjadreniami strán sporu, výsluchom žalobcu, vykonal dokazovanie listinami predloženými stranami sporu. Aplikoval ustanovenie § 8 ods.5 písm. b), § 19 ods.1, ods.2, § 17 ods.1, § 15 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z., poukázal aj na ustanovenie § 17 ods.1, ods.2, ods. 3 citovaného zákona v súčasnom znení; aplikoval aj ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb. v časti uplatneného nároku, a to § 22 ods.1, ods.2.

1.3 Prvou výrokovou vetou okresný súd rozhodol o čiastočnom späťvzátí žaloby; aplikoval ustanovenie § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a za súhlasu žalovanej konanie v časti o zaplatenie sumy 635.640,59 Eur zastavil. Predmetom konania tak zostal nárok na zaplatenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy v celkovej výške 39.392,35 Eur s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 26.342,35 Eur od 15.04.2019 do zaplatenie a nárok na náhradu trov konania.

1.4 Na základe vykonaného dokazovania okresný súd k všetkým uplatneným nárokom vo všeobecnosti ustálil, že žalobcovi bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia policajného zboru, útvar boja proti korupcii v Banskej Bystrici, ČVS: SJP-46/OVOZTČ-BB-200 zo dňa 30.06.2004 vznesené obvinenie pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185 ods.1 Trestného zákona a podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods.2, § 250 ods.1, ods.5 Trestného zákona. Sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola Krajskou prokuratúrou v Trenčíne zamietnutá. Žalobca bol uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2Tp/91/2004 zo dňa 04.07.2004 vzatý do väzby dňom 01.07.2004 z dôvodov uvedených v § 67 písm. a), b), a c) Trestného poriadku; sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vzatí do väzby bola uznesením Krajského súdu v Trenčíne zamietnutá. Žalobca bol väzobne stíhaný spolu 225 dní; z väzby bol prepustený dňa 10.02.2005. Okresný súd poukázal na to, že trestné stíhanie žalobcu bolo skončené podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodzujúcim rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/27/11 zo dňa 03.02.2015, nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný, v spojení s uznesením sp.zn. BB-4T/27/2011 zo dňa 25.06.2015, ktorým predseda senátu vzal na vedomie späťvzatie odvolania prokuratorkou Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Okresný súd mal taktiež preukázané, že žalobca žiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku; Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky listom zo dňa 30.03.2017 žalobcu upovedomilo, že nárok na náhradu škody neuspokojí ani čiastočne, pretože na takýto postup nie sú dané zákonné podmienky.

1.5 Okresný súd na základe vykonaného dokazovania považoval žalobcom uplatnené nároky na náhradu ušlého príjmu za väzbu a náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu, čo do základu za oprávnené a odôvodnené. Vo vzťahu k týmto nárokom aplikoval ustanovenie § 8 ods.5 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z. z dôvodu, že uvedený zákon nadobudol účinnosť na 01.07.2004 a nezákonné rozhodnutie (uznesenie o vzatí do väzby) bolo vydané dňa 04.07.2004. Za preukázanú mal tiež pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného, nakoľko žaloba smeruje proti Slovenskej republike, ktorá zodpovedá za ujmu žalobcu v zastúpení ústredných orgánov štátnej správy v zmysle § 3 ods.1 písm. c) a § 4 ods.1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z.. Právny základ uplatneného nároku považoval okresný súd za nesporný s poukazom na ustanovenie § 8 ods.5 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby a bol oslobodený spod obžaloby. Uplatnený nárok súd prvej inštancie nepovažoval za premlčaný, nakoľko s poukazom na ustanovenie § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. sa žalobca o škode dozvedel najskôr dňa 25.06.2015, čo je deň vydania uznesenia Špecializovaného trestného súdu, sp.zn. BB-4T/27/2011, ktorým predseda senátu vzal na vedomie späťvzatie odvolania podaného prokuratorkou; v uvedený deň sa trestné konanie vedené proti žalobcovi skončilo. Subjektívna premlčacia lehota tak začala plynúť dňa 25.06.2015; uplynula dňa 25.06.2018. Ak žalobca žalobu podal dňa 18.07.2017, bolo to v čase plynutia subjektívnej

premlčacej lehoty. Uplynutie objektívnej 10 ročnej premlčacej doby nebolo možné uplatniť, nakoľko ide o škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe podľa § 8 zákona č. 514/2003 Z.z.. Vo všeobecnosti okresný súd konštatoval, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a napokon nebolo preukázané, že voči nezákonnému rozhodnutiu žalobca nepodal riadne a včas sťažnosť. Napokon za nesporne preukázané považoval okresný súd splnenie podmienok § 15 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z.; žalobca podal žiadosť o prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy; v 6-mesačnej lehote nárok žalobcu zo strany žalovaného konajúceho prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky uspokojený nebol.

1.6 V súvislosti s obranou žalovanej súd prvej inštancie sa zaoberal aj otázkou vylúčenia negatívnych podmienok pre uplatnenie nároku na náhradu škody uvedených v ustanovení § 8 ods.6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. a skúmal, či si žalobca väzbu nezavinil sám. Obrana žalovanej v tomto smere spočívala v tvrdení, že žalobca si väzbu zavinil sám, svojim spôsobom života a svojim konaním, čo odôvodňovalo jeho vzatie do väzby. V čase vedenia trestného stíhania bol žalobca trestne stíhaný a odsúdený celkovo 3 krát; pri rozhodovaní o väzbe bolo konštatované, že aj keď sa na žalobcu v súčasnej dobe hľadí, akoby súdom trestaný nebol, má sklony k páchaniu protispoločenskej činnosti. S poukazom na záver vyplývajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 5Cdo/40/2019 okresný súd zdôraznil, že zavinenie väzby osobou, ktorá žiada náhradu škody, zákon bližšie nedefinuje, je tak potrebné vychádzať z konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu zistených z riadne vykonaného dokazovania. Práve z vykonaného dokazovania okresný súd vyvodil, že v dobe jeho vzatia do väzby neexistovali žiadne konkrétne okolnosti a skutočnosti objektívne preukazujúce, že by žalobca svojim konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby a teda, že by akýmkoľvek spôsobom pôsobil na znalcov, zastráňoval svedkov, dohadoval sa so spoluobvinenými na rovnakých výpovediach alebo odstraňoval prípadné dôkazy, prípadne, že by sa pripravoval na útek alebo sa vyhýbal trestnému stíhaniu alebo že by mal v záujme v akejkoľvek trestnej činnosti akýmkoľvek spôsobom pokračovať. Okresný súd tak dospel k záveru, že žalobca si väzbu sám nezavinil, jej dôvodnosť mal skúmať výlučne súd rozhodujúci v konaní o väzbe. V prejednávanej veci skúma len otázku zavinenia väzby žalobcom; toto však za preukázané nemal. Samotná trestná minulosť žalobcu nebola podkladom pre záver, že by si väzbu zavinil sám aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v čase rozhodovania o väzbe sa na neho hľadelo, akoby súdom trestaný ani nebol. Námietku ohľadom naplnenia negatívnych podmienok, ktoré by vylučovali práva žalobcu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, považoval okresný súd za nedôvodnú.

1.7 Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu za väzbu, túto si žalobca uplatnil v sume 13.050,- Eur, pričom poukázal na obvyklú súdnu prax, konkrétne rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Winkler proti Slovenskej republike a tiež rozhodnutie NS ČR, sp.zn. 30Cdo 2357/2010. V tomto smere okresný súd poukázal na časové verzcie ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z.z.; uvedený zákon v čase vydania uznesenia o vzatí do väzby kritériá stanovenia konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy neupravoval. Okresný súd tak prihliadal predovšetkým na povahu trestnej veci, celkovú dĺžku obmedzenia osobnej slobody jeho väzbou a preukázané následky v osobnostnej sfére žalobcu. Žalobcovi vznikla nemajetková ujma spôsobená aj medializáciou; z uvedených kritérií vyvodil, že vedené trestné stíhanie aj prostredníctvom väzobného stíhania bolo objektívne spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu v rodinnom, sociálnom a profesijnom živote. Na základe vykonaného dokazovania aj s prihliadnutím na skutočnosť zistené výsluchom žalobcu a výsluchom svedkov okresný súd ustálil, že väzba trvajúca 225 dní zasiahla negatívne do osobnostných práv žalobcu. Žalobcovi hrozil vysoký trest, bol nepochybne v strese a neistote, jeho prípad bol medializovaný a v mieste jeho trvalého pobytu o tejto skutočnosti vedel takmer každý. Uvedené narušilo jeho dobré meno, povesť, dôstojnosť, česť i vážnosť v očiach verejnosti, ako aj jeho dovedty zabehnutú, úspešnú a výnosnú podnikateľskú činnosť. Trestné stíhanie a obmedzenie slobody zasiahlo nielen žalobcu, ale aj jeho rodinu a jeho podnikanie.

1.8 Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd zdôraznil, že túto určuje voľnou úvahou; poukázal pritom na závery z rozsudku NS SR, sp.zn. 7Cdo/145/2011 zo dňa 12.12.2012 a ustálil, že v právnych predpisoch vzťahujúcich sa na vec, neexistujú žiadne kritériá pri určení náhrady nemajetkovej ujmy, žiadna metodika výpočtu, žiadne bodové ohodnotenie. Úvaha súdu v takom prípade musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave; náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciú, nielen symbolickú. Náhrada však nemôže byť neprimerane vysoká. Ako na vodítko k voľnej úvahe poukázal na ustanovenie § 17 ods.3 zákona č.514/2003 Z.z. v aktuálnom znení, stanovujúce kritériá pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorým je

osoba poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; závažnosť vznikutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli v spoločenskom uplatnení. Nemajetková ujma môže byť pritom referovaná poskytnutím morálnej satisfakcie alebo poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, samostatne alebo kumulatívne. Napokon okresný súd bez toho, aby priamo aplikoval, poukázal aj na ustanovenie § 17 ods.4 zákona č. 514/2003 Z.z. v aktuálnom znení. Po vyhodnotení vyššie uvedených kritérií určujúcich rozsah voľnej úvahy súdu, a to osobu poškodeného, závažnosť vznikutej ujmy, závažnosť následkov v súkromnom a spoločenskom živote, prípadne v pracovnom uplatnení, okresný súd aj s poukazom na závery vyslovené v náleze Ústavného súdu SR, sp.zn. III.ÚS 754/2016 zo dňa 24.01.2017 uzavrel, že suma 40,-Eur za každý deň vykonanej väzby, a teda celkom spolu suma 9.000,-Eur je sumou zodpovedajúcou adekvátnosti náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi nezákonným rozhodnutím. Zohľadnil zásah do osobnej slobody žalobcu a jeho dobrej povesti, negatívne dôsledky v jeho osobnom, rodinnom, spoločenskom a pracovnom živote, ako aj skutočnosť, že na žalobcu bola uvalená kolúzna väzba ako väzba najprisnejšia. Okresný súd tak konštatoval, že bolo preukázané splnenie všetkých zákonných predpokladov zodpovednosti žalovanej za nemajetkovú ujmu, a to rozhodnutie o väzbe, vykonanie väzby, oslobodenie žalobcu spod obžaloby, absencia negatívnych podmienok podľa § 8 ods.6 zákona č. 514/2003 Z.z., vznik nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi väzbou a nemajetkovou ujmu. Z uvedeného dôvodu okresný súd vo vzťahu k nemajetkovej ujme žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9.000,-Eur; v prevyšujúcej časti uplatneného nároku žalobu ohľadne nemajetkovej ujmy zamietol.

1.9 Žalobca uplatnil nárok na náhradu ušlého príjmu v sume 3.942,35 Eur za dobu väzby od 01.07.2004 do 10.02.2005. Uvedené vypočítal zo základu dane z príjmu fyzickej osoby za rok 2003. Okresný súd vychádzajúc z daňových podkladov predložených žalobcom ustálil čistý príjem žalobcu za rok 2003 v sume 192.667,-Sk, priemerný ročný príjem za obdobie rokov 1999-2003 mal ako živnostník vo výške 1.642.315,12 Eur priemerný ročný zisk vo výške 11.623,24 Eur. Aj z uvedeného okresný súd vyvodil, že žalobca mal reálne predpoklady na ďalší rozvoj jeho podnikateľskej činnosti, bol účastný výberových konaní na vykonávanie prepravy pre iné súkromné spoločnosti. Žalobcovi sa v podnikaní nesporene darilo; v dôsledku vzatia do väzby reálne podnikateľskú činnosť vykonávať nemohol a činnosť sa mu po výkone väzby obnoviť nepodarilo, čo viedlo k ukončeniu pracovných pomerov so zamestnancami žalobcu, čo je preukázané v spore aj listinnými dôkazmi. Žalobca prišiel o viaceré zákazky súvisiace s prepravou tovaru; jeho obchodní partneri si našli iných prepravcov. Nepochybne tak došlo k poklesu príjmov žalobcu, ktorý v roku 2004 a 2005 nedosiahol; z podnikateľskej činnosti vykonávanej na základe živnostenského oprávnenia zisk a jeho daňová povinnosť bola 0,-Eur. Vo vzťahu k nároku na náhradu ušlého príjmu okresný súd ustálil, že medzi poklesom jeho príjmov (škodou) a väzbou je príčinná súvislosť; zo žalobcom predložených dôkazov vyplýva, že je možné objektívne predpokladať, že žalobca by aj v rozhodnom období jeho väzobného stíhania dosiahol z podnikateľskej činnosti fyzickej osoby príjem aj pozitívny výsledok odzrkadľujúci sumu čistého ročného príjmu. O tento príjem žalobca prišiel práve z dôvodu jeho väzobného stíhania. Žalobca preukázal, že bez väzobného stíhania žalobcu by realizované podnikateľské aktivity žalobcu boli spôsobilé vyvolať následok rozloženia majetku žalobcu práve o ním vyčíslenú sumu ušlého príjmu za obdobie trvania väzby. Žalobca v tejto časti svoj nárok náležite preukázal; súd prvej inštancie mu priznal 3.942,35 Eur ako náhradu ušlého príjmu za obdobie väzby.

1.10 Okresný súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania z priznaných nárokov; pri rozhodovaní o výške úroku z omeškania aplikoval ustanovenie § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods.1 nariadenia vlády č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie č.87/1995 Z.z.“); nárok na úrok z omeškania priznal od 15.04.2017, a teda po oznámení žalovanej, že nárok žalobcu na náhradu škody neuspokojí. Okresný súd neuznal námietku žalovanej, že štát sa môže dostať do omeškania až v prípade nesplnenia povinnosti zaplatiť náhradu škody v paričnej lehote; okresný súd poukázal na závery vyplývajúce z uznesenia NS SR, sp.zn. 7Cdo/145/2020 zo dňa 30.06.2022.

1.11 Pokiaľ však ide o uplatnený nárok na náhradu ušlého zisku za obdobie od 01.07.2004 do 31.12.2007 v sume 22.400,-Eur, tento nárok súd prvej inštancie zamietol, nakoľko ho nepovažoval za preukázaný. Tento nárok žalobca uplatnil z titulu nezákonného trestného stíhania (nie z dôvodu väzby); vo vzťahu k tomuto nároku okresný súd aplikoval ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb.. Uplatnený nárok nepovažoval za premlčaný, nakoľko uplatnenie námietky premlčania žalovaným bolo aj s poukazom na závery

vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu SR, sp.zn. III.ÚS 44/2017 zo dňa 21.11.2017 za uplatnenie námietky v rozpore s dobrými mravmi. Aj keď nárok považoval za nepremlčaný, žalobu v tejto časti zamietol, nakoľko žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal ním tvrdený nárok na náhradu uplatneného ušlého zisku.

1.12 Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 255 ods.1, ods.2 C.s.p.. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol viacerými výrokmi. Jedným výrokom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k uplatnenej nemajetkovej ujme v rozsahu 100% z prisúdenej sumy. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že vo vzťahu k právnemu základu uplatneného nároku bol žalobca v plnom rozsahu úspešný. Ak však ide o výšku priznanej nemajetkovej ujmy, táto je len dôsledkom úvahy súdu a zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nepredstavuje úspech žalovanej. Druhým výrokom o nároku na náhradu trov konania okresný súd posudzoval úspech žalobcu vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody vo forme ušlého príjmu a vo forme ušlého zisku. V tomto smere dospel k záveru, že pomer úspechu žalovanej predstavuje celkovo 98% a v tomto rozsahu jej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v časti náhrady škody pôvodne uplatnenej v celkovej výške 375.032,94 Eur.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výrokom II., III., V. a VI. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná (ďalej aj „odvolateľka“), v ktorom navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. b), f) a h) C.s.p., tvrdila tak, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, odvolateľka zdôraznila, že žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená v dôsledku rozhodnutia o väzbe. Vyžaduje sa tak priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi žalobcom označeným zásahom a tvrdeným vznikom ujmy, a teda bezprostredná príčinná súvislosť s výkonom väzby žalobcu. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie však vyplýva, že súd prvej inštancie neposudzoval len väzbu ako takú, ale vychádzal aj z povahy trestnej veci, dĺžky väzby, dĺžky vedeného trestného stíhania a dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu. Zákon č. 514/2003 Z.z. pritom ako možný titul pre uplatnenie nároku na náhradu škody a majetkovej ujmy špecifikuje rozhodnutie o väzbe, avšak aj nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia. Ide o dva rozdielne tituly, z ktorých je možné domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy. V dôsledku zákonnej diferenciacie jednotlivých titulov je nevyhnutné diferencovať aj dôvodenie ich vzniku. Poukázala na právnu teóriu a jej závery týkajúce sa vzťahov príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku; ak však bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Ide pritom o skutkovú otázku; zásadný význam má odpoveď na otázku, v čom konkrétne spočíva škoda, za ktorú je náhrada požadovaná. Žalovaná sa v tomto smere vyjadrila, že vznik nemajetkovej ujmy, ktorej náhrady sa žalobca domáha z titulu rozhodnutia o väzbe, nie je možné spájať a dôvodiť s následkami, ktoré mali vzniknúť v súvislosti s vedením trestného stíhania, jeho dĺžkou alebo akýmkoľvek iným aspektom tohto konania. Z uvedeného žalovaná vyvodila, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

2.1.1 Žalovaná tvrdila, že súd prvej inštancie na jednej strane vzhliadal na dĺžku trestného konania a trestné konanie samotné ako skutočnosť, ktorá má a mala vplyv na vznik nemajetkovej ujmy u žalobcu, ako aj vplyv na dôvodnosť priznanej výšky jej peňažnej náhrady; na druhej strane však osobitne zdôrazňuje, že predmetom konania je len nárok žalobcu vyplývajúci z rozhodnutia o väzbe. V uvedenej protirečivosti napadnutého rozhodnutia žalovaná videla porušenie práva na spravodlivý proces tým, že rozhodnutie okresného súdu nie je náležite odôvodnené. Považovala odôvodnenie rozhodnutia za vnútorne nekonzistentné, neumožňujúce preskúmateľnosť dôvodov priznania náhrady nemajetkovej ujmy a jej výšky. Okresný súd okrem skutočností vzťahujúcich sa k trestnému stíhaniu žalobcu vzal pri posudzovaní vzniku nemajetkovej ujmy v osobnostnej sfére žalobcu za rozhodné aj ďalšie skutočnosti. Poukazoval na zasiahnutie celej rodiny trestným stíhaním, rozvod žalobcu, medializáciu trestnej veci žalobcu. Nie v poslednom rade okresný súd založil rozhodnutie aj na skúmaní dopadov rozhodnutia

o väzbe na podnikateľskú činnosť žalobcu. Okresný súd tak rozhodnutie založil na skutočnostiach, ktoré podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. nie sú spôsobilými dôvodmi pre preukázanie vzniku a rozsahu nemajetkovej ujmy v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe. Ak však súd prvej inštancie spojil následky dvoch rôznych titulov pre nemajetkovú ujmu, a to rozhodnutie o väzbe a rozhodnutie o vznesení obvinenia, je rozhodnutie nepreskúmateľné. Kritériá, ktoré súd prvej inštancie vyhodnocoval, nemôžu byť v prípade primeranosti náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú väzbou brané na zreteľ; ide o dĺžku alebo akýkoľvek iný aspekt vedenia trestného stíhania, následky jeho rodinných príslušníkov, rozvod manželstva a taktiež aj akékoľvek následky, ktoré mali vzniknúť v majetkovej sfére žalobcu. Za takéto kritérium nemožno aplikovať ani medializáciu prípadu.

2.1.2 Ak súd prvej inštancie konštatoval, že do väzobného stíhania bol žalobca bezúhonný, resp. viedol riadny život, z vykonaného dokazovania je zrejmé, že bol v minulosti opakovane trestne stíhaný a odsúdený. Túto nespornú skutočnosť súd prvej inštancie nezohľadnil, resp. z napadnutého rozhodnutia to nevyplýva. Okresný súd tak pri posudzovaní primeranosti výšky peňažnej náhrady vzal do úvahy aj skutočnosti, ktoré vznik nemajetkovej ujmy v osobnostnej sfére žalobcu spôsobenej rozhodnutím o väzbe nemôžu odôvodňovať. Odvolateľka uzavrela, že súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy predstavujúca 40,-Eur za jeden deň väzby je neprimeraná okolnostiam prípadu a osobe poškodeného; z napadnutého rozhodnutia nevyplýva žiadna rozhodovacia prax súdnych autorít, ktorá by primeranosť tejto náhrady podporovala.

2.2 Vo vzťahu k náhrade ušlého príjmu žalobcu vo výške 3.942,35 Eur žalovaná zdôraznila, že tento záver bol súdom prvej inštancie prijatý na základe predloženého daňového priznania k dani z príjmu fyzickej osoby za rok 2003 a pomerného prepočtu čistého priznaného príjmu počtom dní, ktoré žalobca vykonával väzbu. Táto fotokópia daňového priznania nie je opatrená podpisom daňovníka, neobsahuje ani údaje o jeho prijatí daňovým úradom. Žalovaná už v konaní pred súdom prvej inštancie rozporovala jeho autenticitu a súd prvej inštancie sa s týmto žiadnym spôsobom nevysporiadal. Žalovaná zdôraznila, že pre preukázanie vzniku škody v podobe ušlého príjmu v príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou nepostačuje preukázanie pravdepodobnosti dosiahnutia príjmu, ale musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu. V tomto smere poukázala na závery vyplývajúce z uznesenia NS SR, sp.zn. 4Cdo/319/2008 zo dňa 28.04.2010. Takéto dôkazy žalobca v priebehu konania nepredložil. Dôkazy, ktoré v konečnom dôsledku súd prvej inštancie vzal za rozhodné, nemajú spôsobilosť preukázať reálny hospodársky výnos a pre posúdenie vzniku a existencie ušlého zisku sú absolútne nepreukazujúce. Ak súd prvej inštancie poukazoval na úspech žalobcu vo výberovom konaní v spoločnosti Coca-Cola Beverages Slovakia, objednávky na prepravu posypovej soli a úspech v súťaži na uzatvorenie a rekultiváciu skládky odpadov v Z. nad N., k tomuto žalovaná zdôraznila, že žalobca k týmto kontraktom nepreukázal ich reálne uzatvorenie. Žalobca nepreukázal, s akým výsledkom skončilo výberové konanie v spoločnosti Coca-Cola Beverages Slovakia; ním predložený certifikát nepreukazuje, že mal prevádzkovať činnosť týkajúcu sa prepravy posypovej soli a nepreukazuje ani výšku zmluvnej alebo inej odmeny. K súťaži na uzatvorenie a rekultiváciu skládky odpadov v Z. nad N. nebola predložená žiadna dokumentácia, na základe ktorej by bolo možné považovať tvrdenia žalobcu o reálnom víťazstve v súťaži, či uzatvorenie kontraktu za preukázané. Nebol tak naplnený predpoklad preukázania existencie takých skutočností, ktoré bezpochyby vedú k záveru, že žalobca by dosiahol zisk v konkrétnej výške, nebyť škodovej udalosti, v danom prípade rozhodnutia o väzbe.

2.3 Žalovaná podala odvolanie aj čo do výrokov o nároku na náhradu trov konania a tvrdila, že za základ pre určenie miery úspechu strany v konaní na účely rozhodnutia o trovách konania v súvislosti s priznaným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy je súd povinný vychádzať z nároku uplatneného v žalobe. Iný postup je postupom contra legem; nemožno vychádzať len z úspechu žalobcu o základe nároku bez zohľadnenia rozdielu medzi výškou žalobcom požadovanej a súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Poukázala na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu SR, sp.zn. IV.ÚS 652/2018-44 zo dňa 13.02.2020. Následne tak poukázala na to, že žalobca uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 300.000,-Eur a až na základe argumentácie žalovanej, predbežného právneho názoru súdu a dôkaznej situácie v konaní, vzal postupne žalobu vo veľkej časti späť. Až podaním doručeným okresnému súdu dňa 27.07.2020 žalobca definitívne ustálil výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy na sumu 13.050,-Eur. Mala tak za to, že súd prvej inštancie mal aplikovať ustanovenie § 255 ods.2 C.s.p., z uplatneného nároku 300.000,-Eur bol žalobca úspešný len vo výške 9.000,-Eur, z čoho vyplýva čistý úspech žalovanej 94%.

2.4 Ak súd prvej inštancie iným výrokom o trovách konania (výrok VI.) rozhodol o trovách konania o nároku na náhradu škody, žalovaná mala za to, že výrok V. a výrok VI. napadnutého rozsudku sú v praxi nevykonateľné, neaplikovateľné a sú v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku; tieto ustanovenia separátne rozhodnutie o trovách konania neumožňujú. Nie je totiž zrejmé, akým spôsobom bude súd prvej inštancie postupovať pri vyčíslení náhrady trov konania za jednotlivé úkony, resp. v prípade žalovanej o trovy v podobe cestovných výdavkov spojených s účasťou na pojednávaniach. Pri väčšine procesných úkonov nie je možné určiť, či sa týkali náhrady nemajetkovej ujmy alebo náhrady majetkovej škody; je otázne, či súd prvej inštancie bude pri následnom rozhodovaní o výške trov vyhodnocovať, či konkrétny úkon súvisel s nárokom na náhradu majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy. Postup súdu prvej inštancie tak nemá oporu v ustanoveniach Civilného sporového poriadku.

2.5 Podľa názoru žalovanej súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní o trovách konania postupovať podľa zásady úspechu s ohľadom na celkový výsledok konania a o trovách konania mal rozhodnúť jediným výrokom.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Považoval napadnutý rozsudok za riadne odôvodnený a v časti, v ktorej jeho žalobe vyhovel, považoval závery za presvedčivé. Zdôraznil, že už samotným nezákonným rozhodnutím o väzbe mu bola spôsobená nenapraviteľná ujma; pobyt vo väzbe je pre osobu, ktorá je presvedčená o tom, že je trestne stíhaná nedôvodne, spôsobili ťažké následky na psychiku. Vedomie, že sa nenávratne zhoršujú už aj tak narušené rodinné vzťahy, že stráca rozostavaný rodinný dom, lebo nespláca hypotéku a že sa mu rúca jeho úspešné podnikanie a uvedomenie si, že povest' váženého občana v malom meste je ohrozená, je nepochybne krajne ťaživé.

3.1 Žalobca poukázal na rozhodnutie vo veci Winkler proti Slovenskej republike, kde bola priznaná náhrada za každý deň väzby v sume 68,-Eur. Ak okresný súd žalobcovi priznal náhradu za nemajetkovú ujmu vo výške 40,-Eur za každý deň neoprávnenej väzby, nepriznal náhradu v takej výške, ako sa žalobca podľa vlastného názoru oprávnene domáhal; rozhodnutie okresného súdu však nebolo v rozpore so zákonom a bolo riadne odôvodnené.

3.2 Za nedôvodnú považoval žalobcu námietku žalovanej o tom, že fotokópia daňového priznania nie je opatrená podpisom daňovníka a neobsahuje údaje o jeho prijatí daňovým úradom, je nedôvodná, prichádza ku nej po 6 rokoch súdneho konania. Žalobca tvrdil, že preukázal, že obmedzenie jeho osobnej slobody väzbou bolo jediným a bezprostredným dôvodom, pre ktorý žalobca počas trvania väzby nemal žiadny príjem a neexistuje nijaký dôvod domnievať sa, že ak by nebol vzatý do väzby, jeho príjem a dosahované výsledky by boli prinajmenšom na úrovni roku 2003.

4. Replika k vyjadreniu žalobcu podaná nebola.

5. Žiadne ďalšie vyjadrenie podané nebolo.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1, ods.1 C.s.p. v napadnutých výrokoch ako vecne správne potvrdil, vrátane napadnutých výrokov o nároku na náhradu trov konania.

6.1 Podľa § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovanej, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec v najpodstatnejších otázkach správne právne posúdil. Okresný súd vykonal dostatočné a rozsiahle dokazovanie na zistenie skutkového stavu, skutkový stav zistil úplne a správne, napadnuté rozhodnutie netrpí vadou nesprávnych skutkových zistení; odvolací súd nezistil dôvod pre doplnenie alebo

zopakovanie dokazovania v odvolacom konaní. Z uvedeného dôvodu odvolací súd nekonštatoval potrebu nariadenia pojednávania o odvolaní; dokazovanie nebolo potrebné zopakovať alebo ho doplniť a nebol daný ani dôležitý verejný záujem na nariadení odvolacieho pojednávania.

7.1 Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C. s. p.).

8. Pokiaľ ide o odvolanie žalovanej, toto nie je v danom prípade dôvodné.

Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za riadne a v súlade so zákonom odôvodnený, je z neho zrejmé, akými úvahami a právnymi názormi sa súd prvej inštancie riadil pri svojom rozhodovaní, je preskúmateľný a zrozumiteľný. Právne závery sú súladné s vykonaným dokazovaním, čo je zistiteľné z obsahu spisu. Odvolací súd sa v podstatných otázkach stotožňuje so závermi a argumentáciou súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal riadne a dostatočné dokazovanie, zistené skutočnosti riadne a dostatočne vyhodnotil, precízne odôvodnil nielen právny základ uplatneného nároku; odôvodnil aj naplnenie všetkých predpokladov zodpovednosti za škodu (nemajetkovú ujmu) spôsobenú orgánom verejnej moci; poukázal na všetky predpoklady zodpovednosti za škodu (nemajetkovú ujmu) v zmysle ustanovení zákona č.514/2003 Z.z.; poukázal tiež na princíp voľnej úvahy súdu pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, zdôraznil kritériá, ktoré pri posúdení dôvodnosti výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy vyhodnocoval; tieto vyhodnotil jednotlivo ako aj vo vzájomných súvislostiach. Odvolací súd sa so závermi súdu prvej inštancie v podstatných otázkach v plnom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne; reagujúc na odvolacie námietky žalovanej odvolací súd dodáva nasledovnú argumentáciu:

8.1 Okresný súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenia zákona č.514/2003 Z.z. vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a náhrady škody spočívajúcej v ušlom príjme; v prípade náhrady škody za ušlý zisk aplikoval ustanovenia zákona č.58/1969 Zb.. Aplikáciu dvoch zákonov precízne odôvodnil s poukazom na skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy a náhrada škody spočívajúcej v ušlom príjme sa týkala zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie - rozhodnutie o väzbe žalobcu; naproti tomu nárok na náhradu škody za ušlý zisk bol uplatnený v súvislosti s vedením trestného stíhania; nezákonným rozhodnutím v takomto prípade bolo uznesenie o vznesení obvinenia. Okresný súd poukázal na rozhodujúce časové okamihy (uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané v čase účinnosti zákona č.58/1969 Zb., žalobca bol zadržaný v čase účinnosti zákona č.58/1969 Zb.; rozhodnutie o väzbe bolo vyhlásené už v čase účinnosti zákona č.514/2003 Z.z.). Odvolací súd v tomto smere zdôrazňuje, že aplikáciu oboch zákonov rôzne na posudzované nároky odvolateľka nenamietala a ani odvolací súd nesprávne právne posúdenie (nesprávnu aplikáciu toho ktorého zákona upravujúceho zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím) nezistil.

8.2 Zo skutkového stavu zisteného okresným súdom vyplýva, že proti žalobcovi ako obvinenému (a neskôr obžalovanému) bolo vedené trestné stíhanie; uznesením Prezídia Policajného zboru, útvaru boja proti korupcii v Banskej Bystrici mu bolo dňa 30.6.2004 vznesené obvinenie pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa ustanovenia § 185 ods.1 Trestného zákona a podvodu formou spolupáchateľstva podľa ustanovení § 9 ods.2, § 250 ods.1 ods.5 Trestného zákona. Okresný súd zistil, že sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola žalobcom podaná; sťažnosť bola Krajskou prokuratúrou v Trenčíne zamietnutá. Okresný súd zároveň zistil, že žalobca bol uznesením Okresného súdu Trenčín sp.zn. 2Tp/91/2004 zo dňa 4.7.2004 vzatý do väzby dňom 1.7.2004 z dôvodov uvedených v ustanovení § 67 písm.a), b) a c) Trestného poriadku; žalobca proti uvedenému uzneseniu podal sťažnosť; sťažnosti proti uzneseniu o väzobnom stíhaní bola uznesením Krajského súdu v Trenčíne zamietnutá. Súd prvej inštancie zdôraznil výsledok trestného stíhania vedeného proti žalobcovi a uzavrel, že žalobca bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp.zn. BB-4T/27/2011 zo dňa 3.2.2015 spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že nebolo preukázané, že spáchal skutok ktorý mu bol kladený za vinu; trestné stíhanie voči žalobcovi v konečnom dôsledku skončilo uznesením sp.zn. BB-4T/27/2011 zo dňa 25.6.2015, ktorým predseda senátu vzal na vedomie späťvzatie odvolania konajúceho prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku. Napokon súd prvej inštancie mal za preukázané aj naplnenie ďalších predpokladov zodpovedanosti štátu v zmysle ustanovení zákona č.514/2003 Z.z.; žalobca uplatnil u žalovanej žiadosť o predbežné prerokovanie nároku v zmysle

ustanovenia § 15 zákona č.514/2003 Z.z. a žalovanou mu bolo oznámené, že jeho nárok neuspokojí, a to ani čiastočne.

8.3 Uvedené skutkové zistenia v bode 8.2 neboli v podanom odvolaní namietané.

8.4 Odvolaciemu súdu z napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva záver súdu prvej inštancie, že mal zistené všetky predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe; uzavrel, že samotné oslobodenie spod obžaloby a ani samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Právny základ nároku považoval za preukázaný a za preukázaný ho považuje aj odvolací súd.

8.5 Vo vzťahu k právnemu základu nároku odvolateľka v zásade nenamietala (odvolacie námietky sa týkajú predovšetkým výšky priznanej nemajetkovej ujmy a výšky náhrady škody spočívajúcej v ušlom príjme). Odvolacou námietkou vo vzťahu k základu uplatneného nároku bolo tvrdenie žalovanej, že žalobca si svoje trestné stíhanie spôsobil sám z dôvodu, že okrem trestného činu kladeného mu za vinu (v čase rozhodovania o väzbe) sa mal dopustiť inej trestnej činnosti, za ktorú bol právoplatne odsúdený a väzobné stíhanie si tak spôsobil sám, nakoľko súd rozhodujúci o väzbe na neho nahliadal ako na osobu, ktorá má sklony k trestnej činnosti.

9. Odvolacou námietkou tak bolo tvrdenie, že záver súdu prvej inštancie o bezúhonnosti žalobcu v čase rozhodovania o jeho väzbe bol nesprávny; z vykonaného dokazovania vyplýva, že bol opakovane trestne stíhaný a odsúdený; z odvolacej námietky vyplýva tvrdenie, že súd prvej inštancie túto skutočnosť nezohľadnil, resp. s napadnutého rozhodnutia to nevyplýva.

9.1 Odvolacia námietka žalovanej nie je dôvodná a navyše je v rozpore so obsahom napadnutého rozhodnutia.

9.2 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že okresný súd sa otázkou vylúčenia negatívnych podmienok pre uplatnenie nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) zaoberal; osobitne sa zaoberal otázkou, či si žalobca väzbu nezavinil sám. K uvedenému odvolací súd poukazuje na právny názor vyslovený v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. I. ÚS 273/2021 zo dňa 29. júna 2021, podľa ktorého „v konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri jej výkone, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, je štát tou procesnou stranou, ktorá musí preukázať existenciu skutočností vylučujúcich vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe podľa § 8 ods.6 písm.a) zákona č.514/2003 Z.z.“.

9.3 Závery súdu prvej inštancie sú pritom v plnom rozsahu správne; okresný súd zistil, že na žalobcu sa v čase rozhodovania o väzbe hľadelo akoby súdom trestaný ani nebol. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/68/2020 zo dňa 18.8.2020, resp. sp.zn. 7Cdo/243/2019 zo dňa 28.10.2020, v ktorom dovolací súd konštatoval, že „súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd preto v jednom konzistentnom celku správne rozhodli i na podklade toho, že zavinenie obvineného, pri vzatí do väzby, treba zakaždým skúmať z dôvodov, pre ktoré bol do väzby vzatý, a to vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam a nie na základe toho, či bol ten ktorý obvinený už trestaný alebo pri vzatí do väzby kládol odpor a podobne“, resp. „ak teda dovolateľka naznačuje vo svojom odvolaní, že ... skúšobná doba podmiennečného odkladu výkonu trestu alebo predchádzajúce nepodmienečné odsúdenie môže viesť k tomu, že si ten ktorý obvinený týmto zavini vzatie do väzby sám, v dôsledku čoho takejto osobe nevznikne právo na náhradu škody, takáto argumentácia predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. ide o námietky, ktoré sa týkajú spochybňovania správnosti skutkových zistení“.

9.4 Odvolateľka v podanom odvolaní a ani v konaní pred súdom prvej inštancie ani netvrdila, že si žalobca svoje trestné stíhanie zavinil sám z dôvodu, že pôsobil na svedkov alebo spoluobvinených, prípadne hrozilo, že by pokračoval v trestnej činnosti alebo že dokoná trestný čin ktorým hrozil alebo že ujde alebo sa bude skrývať aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu; takéto skutočnosti nevyplývajú ani z rozhodnutia, ktorým bol žalobca vzatý do väzby. Navyše charakter trestnej činnosti, za ktorý bol žalobca v minulosti odsúdený, podľa objektu útoku a závažnosti sa k trestnému činu, pre ktorý bol väzobne stíhaný, ani z ďaleka nepribližuje.

9.5 Napokon k neprihliadnutiu na minulé odsúdenie žalobcu (ktoré tresty mal mimochodom v čase vzatia do väzby zahladené) aj na výšku priznanej nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza, že zavinenie žalobcu za vzatie do väzby je zákonnou negatívnou podmienkou pre uplatnenie nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) v zmysle ustanovenia § 8 ods.6 písm.a) zákona č.514/2003 Z.z.; z povahy veci tak nemôže byť kritériom pre výšku dôvodne uplatnenej nemajetkovej ujmy, na ktoré by mal súd prihliadať podľa ustanovenia § 17 zákona č.514/2003 Z.z. platného v čase rozhodnutia o väzbe a ani v zmysle v súčasnosti stanovených kritérií v zmysle ustanovenia § 17 ods.3 zákona č.514/2003 Z.z., ktorými sa okresný súd inšpiroval (uvedené ustanovenie priamo neaplikoval). Inak povedané, ak si stíhaná osoba uloženie väzby zaviniť sama, nie je daný právny základ pre priznanie škody (nemajetkovej ujmy) a otázka výšky škody (nemajetkovej ujmy) je tak bezpredmetná. Ak si uloženie väzby sama nezaviniť, právny základ nároku je daný a nie je dôvod sa touto otázkou zaoberať pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy.

10. Odvolacou námietskou bolo tvrdenie, že zákon č.514/2003 Z.z. ako možný titul pre uplatnenie nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy špecifikuje rozhodnutie o väzbe, ale aj rozhodnutie o vznesení obvinenia. V tom dôsledku je potrebné diferencovať aj dôvody vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v závislosti na tom ktorom titule; súd prvej inštancie však pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy neposudzoval iba väzbu ako takú, ale zohľadnil aj povahu trestnej veci, dĺžku väzby, dĺžku vedeného trestného stíhania a dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu.

10.1 Odvolateľka tak tvrdila, že pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie zohľadnil aj kritériá, ktoré pri uplatnenom titule na náhradu nemajetkovej ujmy - rozhodnutie o väzbe, zohľadniť nemal.

10.2 Uvedenú námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

10.3 Odvolacia námietka je v rozpore s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a prípadné zohľadnenie kritéria, ktoré súd prvej inštancie zohľadniť nemal, nemá dopad na správnosť napadnutého rozsudku vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy.

10.4 Súd prvej inštancie správne poukázal na právnu úpravu, ktorú aplikoval, a z ktorej vyvodil, že aplikovaná právna úprava (účinná v čase vydania rozhodnutia o väzbe), žiadne kritériá pre posudzovanie výšky nemajetkovej ujmy neustanovovala. S poukazom na rozhodnutia vyšších súdnych autorít poukázal na potrebu určenia výšky náhrady podľa voľnej úvahy súdu; jasne a precízne definoval hranice voľnej úvahy (intenzita trvania a rozsah nepriaznivých následkov vzhľadom na postavenie poškodeného v rodine a spoločnosti; voľná úvaha musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave; náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovacie; náhrada by nemala byť iba symbolická a nemôže byť ani neprimerane vysoká). Ako vodítko k voľnej úvahe súd prvej inštancie poukázal na neskoršiu právnu úpravu v zmysle ustanovenia § 17 ods.3, ods.4 zákona č.514/2003 Z.z..

10.5 Kritériá, ktorých posudzovanie si súd prvej inštancie zvolil pri svojej voľnej úvahe sú v prevažnej väčšine správne a vychádzajú aj z vývoja súdnej praxe pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, prípadne nezákonným rozhodnutím o väzbe poškodenej osoby.

10.6 Striktné oddelenie jednotlivých kritérií nie je ani dosť možné. Trestné stíhanie osoby obvinenej môže prebiehať bez potreby väzobného stíhania; pre väzbu je však nevyhnutné, aby osoba vzatá do väzby, bola z trestnej činnosti obvinená. Okrem kritéria celkového trvania väzby a charakteru väzby (v danom prípade tzv. kolúzna väzba), ktoré bez akejkoľvek pochybnosti sú kritériom vzťahujúcim sa na uplatnený titul (rozhodnutie o vzatí do väzby), tak do úvahy prichádza aj povaha trestnej veci, nakoľko nepochybne na psychický stav väzobne stíhanej osoby vplýva aj hrozba trestu a jeho výška ustanoveného Trestným zákonom pre trestný čin kladený za vinu osobe väzobne stíhanej.

10.7 Nemožno opomenúť ani dopad na rodinné vzťahy a postavenie spoločnosti, ak práve väzobné stíhanie sa týchto oblastí osobnostných práv väzobne stíhanej osoby dotýka. V tomto smere nie je ani možné jednoznačne oddeliť následky a definovať, ktoré následky sú spôsobené iba trestným stíhaním a ktoré vznikli v dôsledku výkonu väzby; tieto následky sa prelínajú a môžu byť spôsobené samotným trestným stíhaním a aj výkonom väzby; väzba môže následky vyvolané trestným stíhaním nielen dopĺňať,

ale aj znásobovať. Nepochybne rozdielny dopad na rodinný život má iba vedené trestné stíhanie naproti väzobnému stíhaniu spojenému (okrem iného) iba so sporadickým a neosobným kontaktom s rodinnými príslušníkmi. Uvedené v plnom rozsahu platí aj pre spoločenské kontakty osoby pozbavenej osobnej slobody v dôsledku väzby; väčšiu intenzitu na spoločenské vzťahy má „odstránenie“ väzobne stíhanej osoby z jej spoločenského okolia; väzobné stíhanie má nepochybne dopad aj na morálne odsúdenie obvineného jeho bližším či širším okolím („iba“ o vznesení obvinenia ani nemusí mať za následok vedomosť širšieho okolia obvinenej osoby o trestnom stíhaní); väzobné stíhanie a neprítomnosť po dobu cca desiatich mesiacov sa pred pravidelnými spoločenskými kontaktami obvinenej osoby utajiť nedá. Odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie nemá pochybnosť o tom, že nielen samotné trestné stíhanie, ale aj výkon väzby dopad na osobnostné práva osoby obvinenej má; najmä ak v prejednávacom prípade nezákonná väzba (čo preukázal výsledok trestného stíhania) trvá 225 dní.

10.8 Súd prvej inštancie nepochybil, ak výšku nemajetkovej ujmy posudzoval aj vzhľadom na osobu žalobcu, jeho rodinný, spoločenský a podnikateľský život; osoba väzobne stíhaná nie je „inou“ osobou ako osoba, ktorej bolo „iba“ vznesené obvinenie.

10.9 Napokon sú kritériá, ktoré sa vzťahujú výlučne na titul odškodnenia, ktorým je uznesenie o vznesení obvinenia a za ktoré odvolací súd považuje trvanie trestného stíhania. Žalobca v čase vzatia do väzby nemohol mať žiadnu vedomosť o budúcom trvaní trestného stíhania (viac ako 10 rokov), tlaku dĺžky trestného stíhania v čase výkonu väzby vystavený nebol. Za takéto kritérium v prejednávanej veci je nevyhnutné považovať aj kritérium dovtedy dosahovaných príjmov žalobcu, predovšetkým však z dôvodu, že osobitne uplatnil nárok na náhradu škody spočívajúcej v ušlom príjme.

10.10 Z uvedených dôvodov neobstojí ako dôvodné tvrdenie, že súd prvej inštancie spojil následky dvoch rôznych titulov pre nemajetkovú ujmu, a to rozhodnutie o väzbe a rozhodnutie o vznesení obvinenia, čo malo podľa tvrdení odvolateľky predstavovať nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

10.11 Odvolací súd z napadnutého rozhodnutia vyvodil, že súd prvej inštancie vychádzal predovšetkým z povahy trestnej veci, celkovú dĺžku obmedzenia osobnej slobody žalobcu a preukázané následky v osobnostnej sfére žalobcu. Stanovenie týchto kritérií bolo súladné s rozhodovacou činnosťou aj vyšších súdnych autorít; kritériá stanovené v neskoršej právnej úprave bral okresný súd iba za inšpirujúce (neskoršiu právnu úpravu tak priamo neaplikoval) a ktoré iba potvrdili dovtedajšiu súdnu prax pri stanovovaní výšky nemajetkovej ujmy.

10.12 Pre odvolací súd je tak rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy preskúmateľné; v tomto smere okresný súd odôvodnil, ktoré dôkazy vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy vykonal, vykonané dôkazy hodnotil jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach a voľné hodnotenie dôkazov komparoval okrem iného so závermi Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplývajúcich z jeho nálezu sp.zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017. Ak teda súd dospel k záveru, že suma 40,- Eur za každý deň vykonanej väzby je sumou zodpovedajúcou adekvátnosti náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi nezákonným rozhodnutím o väzbe, jeho záverom nie je čo vytknúť. Voľná úvaha súdu má zodpovedajúci podklad v zistenom skutkovom stave, je riadne odôvodnená a preskúmateľná. Iba skutočnosť, že súd prvej inštancie poukázal na trvanie trestného stíhania nespôsobuje vecnú nesprávnosť rozsudku okresného súdu pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy. Iba na skutočnosti, že vec bola v minulosti aj medializovaná, súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nezaložil.

11. Odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie vo vzťahu k náhrade ušlého príjmu rozhodol iba na základe žalobcom predloženého daňového priznania k dani z príjmu fyzickej osoby za rok 2003 a pomerného prepočtu čistého priznaného príjmu počtom dní, počas ktorých sa na žalobcovi vykonávala väzba. Uvedený dôkaz pritom nie je opatrený podpisom daňovníka a neobsahuje údaje o jeho prijatí správcom dane.

11.1 K uvedenému odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie iba na citovanom dôkaze (na čl. 35 spisu) ale na vykonanom dokazovaní, keď správne aplikoval zásadu voľného hodnotenia dôkazov a dôkazy hodnotil jednotlivo a v ich vzájomných súvislostiach. Okrem uvedeného dôkazu príjem žalobcu ako fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie súd prvej inštancie vykonal dôkazy aj potvrdeniami Daňového úradu Košice, pobočka Rožňava za jednotlivé zdaňovacie obdobia (za roky 1992-2005) vrátane potvrdenia o podaní daňového priznania k dani z príjmov

fyzických osôb za zdaňovacie obdobie 2003 (čl.18 spisu). Uvedené potvrdenie je opatrené (nečitateľnou pečiatkou), na úradnej listine a podpísané úradnou osobou (I. T., správca daní 9). Z uvedeného potvrdenia správcu dane vyplývajú tie isté skutočnosti, ako z daňového priznania vrátane základu dane, daňovej povinnosti a čistého ročného príjmu za konkrétne zdaňovacie obdobie.

11.2 Z ostatných vykonaných dôkazov (potvrdenia o podaní daňových priznaní, listinných dôkazov skončenia pracovných pomerov zamestnancov žalobcu, vyhláseniami obchodných partnerov žalobcu (BAKER OVENS, s.r.o., Autodoprava, LEYLINE SRL, M-STAV)) pre okresný súd správne vyplynulo, že žalobca mal reálne predpoklady pre ďalší rozvoj podnikateľskej činnosti; odvolací súd dodáva, že uvedené vyplýva aj z dlhodobosti (od roku 1992) a ziskovosti podnikania žalobcu vyplývajúceho z potvrdení o podaní daňových priznaní za roky 1992-2003. Absencia podpisu daňovníka a potvrdenia o podaní daňového priznania tak pre rozhodnutie súdu prvej inštancie nemohla byť podstatná, keď rozhodná skutočnosť, reálny predpoklad pre ďalší rozvoj podnikateľskej činnosti, vyplýval aj z ďalších vykonaných dôkazov. Práve žalovaná hodnotí dôkazy v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, pravosť a dôvodnosť jedného dôkazu hodnotí bez jeho súvislosti s ostatným vykonaným dokazovaním.

11.3 Odvolací súd uvádza, že žalobca bol v rozhodnom čase podnikateľ; z uvedeného dôvodu nebolo možné, aby stratu príjmu preukázal jedným dôkazom, a to stratou príjmu od zamestnávateľa. Vykonané dokazovanie ale s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou preukázalo, že bolo reálne dosahovanie príjmu ako v kalendárnom roku predchádzajúcom roku, v ktorom bol žalobca vzatý do väzby; ak súd prvej inštancie z tejto „istoty“ príjmu vychádzal, postupoval pri hodnotení dôkazov a ich právnom posúdení v súlade s princípmi elementárnej logiky. Odvolacia námietka tak nie je dôvodná.

11.4 Ak odvolateľka tvrdila, že žalobca nepreukázal, akým spôsobom bolo vyhodnotené výberové konanie v Coca-Cola Beverages Slovakia, súťaž na uzavretie a rekultiváciu skládky odpadov v Z. nad N. a aká je preukazná hodnota certifikátu týkajúceho sa prepravy posypovej soli, opätovne hodnotí vykonané dôkazy izolovane a nesprávne. Podstatné je, že (aj) týmito dôkazmi žalobca preukazoval a preukázal, že v podnikateľskej činnosti mienil naďalej pokračovať, podnikateľskú činnosť rozvíjať o nové obchodné kontrakty. Ak sa tak nestalo, z vykonaného dokazovania (aj) pre odvolací súd vyplynulo, bolo to v dôsledku pretrhnutia možnosti reálne podnikat' práve v dôsledku väzobného stíhania. Je vecou všeobecne známou, že pokiaľ podnikateľský subjekt opustí (čo aj dočasne) podnikateľské prostredie, návrat do dovtedajších obchodných vzťahov je mimoriadne zložitý; strata zamestnancov a neschopnosť splácania úverového zaťaženia (v dôsledku straty príjmov) je pre podnikateľský subjekt likvidačné. Aj s prihliadnutím na časovú súslednosť a stratu príjmov práve v období väzobného stíhania má aj odvolací súd za to, že k strate príjmu z podnikateľskej činnosti žalobcu došlo práve v dôsledku väzobného stíhania; je tak daná okrem iných zákonných podmienok aj príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. Výška škody vo vzťahu k strate príjmu bola súdom prvej inštancie ustálená správne podľa výšky dovtedy dosahovaného príjmu a počtu dní väzobného stíhania.

11.5 Iba skutočnosť, že žalobca podnikal na základe živnostenského oprávnenia a nebol zamestnancom ho pri stanovení výšky škody v dôsledku straty na zárobku diskriminovať nemôže, najmä v prípade, že komplex dôkazov preukazuje reálnu možnosť dosahovať (aspoň) dovtedajší príjem a ak dokazovanie preukázalo, že pravdepodobnosť dosahovania dovtedajších príjmov hraničí s istotou, ako tomu bolo v prejednávanej veci.

11.6 Okresný súd rozhodol správne aj pokiaľ žalobcovi priznal úrok z omeškania z priznanej škody titulom ušlého zisku. Tu odvolací súd poukazuje na novšiu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vyslovenú napr. v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/257/2019 zo dňa 26.2.2020. Najvyšší súd v citovanom rozhodnutí z ustanovenia § 8 ods.5 písm.b) zákona č.514/2003 Z.z. vyvodil, že „nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z. voči žalovanej vzniká už samotnou existenciou väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody následne oslobodená spod obžaloby. Preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich (väzobného stíhania, oslobodzujúceho rozsudku a ich príčinnú súvislosť so vznikom nemajetkovej ujmy vzniknutej obmedzením na osobnej slobode jednotlivca). Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ

požiadal. Z uvedeného je preto možné ďalej vyvodit', že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedený názor dovolacieho súdu je podporený aj novelou č. 412/2012 Z. z., ktorou bolo s účinnosťou od 1. januára 2013 ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. zmenené tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.“ S uvedeným záverom, že k vzniku omeškania s plnením ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods.1 zákona č.514/2003 Z.z. sa najvyšší súd stotožnil aj v rozhodnutí sp.zn. 8Cdo/191/2020 zo dňa 27.1.2022 pričom zdôraznil, že tento záver prijal dovolací súd už v rozhodnutiach sp.zn. 4Cdo/48/2017 a 7Cdo/243/2019.

12. Súd prvej inštancie napokon zamietol žalobu žalobcu vo vzťahu k náhrade škody spočívajúcej v ušlom zisku titulom nezákonne vedeného trestného stíhania. Proti tomuto výroku odvolanie nebolo podané; z uvedeného dôvodu sa odvolací súd k správnosti zamietajúceho výroku vo vzťahu k náhrade ušlého zisku nevyjadruje.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. (o povinnosti nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu) a III. (o povinnosti nahradiť žalobcovi škodu spočívajúcu v ušlom príjme) postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

14. Za vecne správne považuje odvolací súd aj výroky V. a VI. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; a teda rozhodnutie o trovách konania.

14.1 V prejednávanej veci došlo k rozhodovaniu o viacerých samostatných nárokoch v spoločnom konaní. Uvedené nároky mohol žalobca uplatniť aj samostatne; bolo na jeho rozhodnutí, či a ktoré nároky uplatní a či si tieto nároky uplatní v jednom konaní. Hypoteticky možno predpokladať, že v prípade, ak by nároky uplatnil samostatne, okresný súd by tieto nároky spojil na spoločné konanie, nakoľko sa týkajú tých istých účastníkov a nároky sú uplatnené na základe toho istého titulu - zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Uplatneným nárokom tak bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku nezákonného rozhodnutia o väzbe žalobcu a nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe, resp. nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia. Uvedený nárok na náhradu škody rovnako spočíval v dvoch čiastkových nárokoch, a to v nároku na náhradu škody spočívajúcom v ušlom príjme a nároku na náhradu škody spočívajúcom v ušlom zisku.

14.2 Podľa názoru dovolacieho súdu so samostatnosťou jednotlivých nárokov bolo potrebné počítať aj pri rozhodovaní o trovách konania; určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od voľnej úvahy súdu; určenie výšky škody záviselo od preukázanej straty na zárobku, resp. preukázanom ušlom zisku. Pri strate na zárobku (príjme) sa vychádzalo z porovnania výšky príjmu žalobcu za obdobie pred vzatím do väzby v porovnaní s obdobím väzobného stíhania. Takáto rozdielnosť v spôsobe zisťovania výšky nárokov nachádza svoj obraz v dvojakom režime rozhodovania o nároku na náhradu trov konania; kým v prípade nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy priznanie trov konania v závislosti na úvahe súdu (prípadne znaleckého posudku), v prípade škody prichádza do úvahy striktna zásada úspechu v spore.

14.3 Okresný súd tak rozhodol správne, pokiaľ o nárokoch, ktoré mali osobitý charakter (nemajetková ujma, resp. náhrada škody) rozhodol osobitnými výrokmi o nároku na náhradu trov konania; tento spôsob rozhodnutia je v súlade s princípom spravodlivosti; pri nároku na stratu na príjme sa voľná úvaha súdu uplatniť nemôže.

14.4 Otázka, aké bude rozhodnutie o vyčíslení trov konania, je potom otázkou, ktorú bude riešiť súd prvej inštancie; ak okresný súd vo vzťahu k samostatným nárokom rozhodol o trovách konaní o týchto nárokoch osobitne, jeho postup nebol v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

14.5 Odvolateľka poukazovala na skutočnosť, že súd prvej inštancie bol povinný vychádzať z nároku uplatneného v žalobe, a teda pred jej čiastočným späťvzatím, a mal aplikovať zásadu úspechu v spore aj vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

14.6 Vo vzťahu k trovám konania o náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd poukazuje na závery vyplývajúce z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 56/2017 zo dňa 8.2.2017, z ktorých vyplýva, že ani nová právna úprava Civilného sporového poriadku nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej právnej úpravy (§ 142 ods.3 Občianskeho súdneho poriadku).

14.7 Ak okresný súd nárok na náhradu trov konania priznal nie z uplatnenej, ale priznanej nemajetkovej ujmy, ako to explicitne vyplýva z výroku V. napadnutého rozsudku, odvolací súd považoval rozhodnutie o trovách konania o náhradu nemajetkovej ujmy za vecne správne. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že žalobca žalobu zobral späť v časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy; na výšku náhrady trov konania čiastočné späťvzatie dopad nemá; základom pre vyčíslenie trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy je len a výlučne priznaná suma nemajetkovej ujmy.

14.8 Z uvedených dôvodov odvolací sú postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil aj výroky napadnutého rozsudku okresného súdu o nároku na náhradu trov konania.

15. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p.. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznal žalobcovi, ktorý bol vo veci samej v odvolacom konaní úspešný v celom rozsahu, nakoľko odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil; žalovaná bola v odvolacom konaní v celom rozsahu neúspešná, nárok na náhradu trov odvolacieho konania jej tak podľa princípu úspechu v odvolacom konaní nevznikol. Odvolací súd dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p. nezistil.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods.2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.